

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันบรรจุภัณฑ์กลายเป็นสิ่งจำเป็นในการผลิตสินค้าออกมาจำหน่าย เพื่อความสะดวกต่อการเคลื่อนย้ายการขนส่ง หรือ ทำให้สินค้าคงรูป ปกป้องสินค้าที่อยู่ภายในและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า บรรจุภัณฑ์สามารถผลิตได้จากวัตถุดิบหลากหลายประเภทขึ้นอยู่กับสินค้า สามารถแบ่งได้ตามปริมาณวัสดุที่ใช้ผลิต ดังนี้ บรรจุภัณฑ์ที่ผลิตจากกระดาษมีปริมาณ 36 % รองลงมาบรรจุภัณฑ์ที่ทำด้วยพลาสติก 24% ตามด้วยบรรจุภัณฑ์ทำด้วยแก้วและโลหะอีก 20 % และ 10 % ตามลำดับ โดยอุตสาหกรรมด้านอาหารมีการนำบรรจุภัณฑ์มาใช้มากที่สุดถึง 60 % ของบรรจุภัณฑ์ที่มีการผลิต (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม,2556) ถึงแม้ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากกระดาษจะมีปริมาณสูงที่สุดแต่บรรจุภัณฑ์ที่พบเห็นในท้องตลาดผลิตจากพลาสติก ไม่ว่าจะเป็นถุงพลาสติก ขวดพลาสติก แก้วพลาสติก ซ้อนพลาสติก แม้กระทั่งกล่องโฟมบรรจุอาหารก็ผลิตจากพลาสติกเช่นกัน และจะพบว่า โฟมบรรจุอาหาร ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ กล่องโฟม ถาดโฟม ถ้วยโฟม จะมีการนำมาใช้บรรจุอาหารเป็นจำนวนมาก ซึ่งโฟมเหล่านี้ปี 2555 ภาคอุตสาหกรรมพลาสติกสามารถนำโฟมบรรจุอาหารกลับมาใช้ใหม่ในอุตสาหกรรมถึง 2,163,000 ตัน (รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยปี 2555:ออนไลน์,2556) และมีผู้ประกอบการธุรกิจผลิตพลาสติกที่ทำการขึ้นรูปตามแบบแม่พิมพ์ด้วยความร้อน (Thermoforming) ประเภทนี้อยู่ 91 ราย โดยจังหวัดสมุทรสาครมีผู้ประกอบการ อยู่ จำนวน 11 ราย นับเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศรองมาจาก กรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ ตามลำดับ (ข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมพลาสติกของไทยและสากล,2556:ออนไลน์)

จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องเมื่อพิจารณาตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด โดยในปี 2553 สมุทรสาครมี GPP เท่ากับ 400,878 ล้านบาท และประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 692,525 บาท เป็นอันดับที่ 1 ของภาคและเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2553:ออนไลน์) มีการแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมีจำนวนประชากร 172,058 คน อำเภอกระทุ่มแบนมีจำนวนประชากร 58,658 คน และ อำเภอบ้านแพ้วมีจำนวนประชากร 46,624 คน มีความหนาแน่นเท่ากับ 585 ต่อตารางกิโลเมตร (ที่ทำการปกครองจังหวัดสมุทรสาคร,2557:ออนไลน์) ส่งผลให้เศรษฐกิจด้านขายส่งและขายปลีกเป็นด้านหนึ่งที่มีความสำคัญในการขยายตัวให้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งปี 2551 ด้านขายส่งและขายปลีกมีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 8.3 รองลงมาจากภาคอุตสาหกรรม

(รายงานสภาวะอุตสาหกรรม ปี 2553 ของจังหวัดสมุทรสาคร 2553:ออนไลน์) โดยเฉพาะธุรกิจขายปลีกเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้ประชากรเลือกซื้อสินค้าได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น และในต้นปี 2556 มีผู้ประกอบการขายส่ง การขายปลีก ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนที่ทำการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด 7 ราย และบริษัทจำกัด 41 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด,สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด,2556:ออนไลน์) นอกจากนี้ยังมีผู้ประกอบการอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่มีการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท มีการลงทุนไม่มากเป็นธุรกิจแบบเก่าแก่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน มีพื้นที่จำหน่าย 1-2 คูหา เป็นคนกลางที่จะจำหน่ายให้แก่ลูกค้าของร้านที่อยู่อาศัยในชุมชนแถบนั้น(วารุณี ดันตวิงศ์วานิช,2555)หรือที่เรียกว่าร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น จากยอดขายของบริษัท โฟมบรรจุภัณฑ์แห่งหนึ่งที่มียอดขายเพิ่มขึ้นจากปี 2555 มียอดขายโฟมบรรจุภัณฑ์อยู่ที่ ประมาณ 16 ล้านบาทต่อเดือน ในปี 2556 มียอดขายเพิ่มขึ้นเป็น 21 ล้านบาทต่อเดือน ซึ่งลูกค้าของบริษัทส่วนใหญ่จะเป็นร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมที่ซื้อโฟมบรรจุภัณฑ์เพื่อนำไปขายต่อให้แก่ผู้ใช้โฟมบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ พ่อค้าแม่ค้าที่ขายอาหาร ขนม ผลไม้ที่ผู้ใช้โฟมบรรจุภัณฑ์บรรจุอาหาร ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น (ศุภชัย บัณฑิตธนภัทร,2557:สัมภาษณ์) ร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมเหล่านี้ขายสินค้าเพื่อหวังกำไรทำให้ร้านค้าเหล่านี้จะคิดถึงต้นทุนของสินค้าที่จะซื้อมาจากผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรม โฟมบรรจุภัณฑ์ที่นำมาเสนอขาย ส่งผลให้ผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตโฟมบรรจุภัณฑ์ต้องมีข้อมูลเกี่ยวข้องกับความต้องการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นความต้องการผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาดก็ตาม รวมทั้งการจัดการภายในร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม สภาพแวดล้อมต่างๆที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่มีการแข่งขันในการเข้าไปติดต่อร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมที่เป็นเป้าหมายของผู้ผลิตต่างๆที่เป็นช่องทางสามารถเพิ่มยอดขาย กำไรให้แก่ธุรกิจได้เป็นอย่างดี

จากสาเหตุที่มีตัวแทนจำหน่ายโฟมบรรจุอาหารประเภทร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมอยู่มากมาย มีความหลากหลายของยี่ห้อ คุณภาพ ราคาที่แตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษาเพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรสาครในการซื้อโฟมบรรจุอาหาร เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจผลิตโฟมบรรจุอาหาร ในการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้จัดจำหน่ายร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมให้มากที่สุด ในภาวะที่มีการแข่งขันกันอย่างมากเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยาวนานแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยของผู้ซื้อทางธุรกิจและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรสาครในการซื้อโฟมบรรจุอาหาร

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรสาครในการซื้อโคมบรรจุอาหาร

2. ผู้ประกอบธุรกิจผู้ผลิตโคมบรรจุอาหาร สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์สำหรับวางแผน พัฒนาผลิตภัณฑ์และปรับปรุงกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมกับผู้ประกอบกิจการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในการซื้อโคมบรรจุอาหาร

1.4 นิยามศัพท์

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อโคมบรรจุอาหารของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อสินค้าธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านการจัดการองค์กร ปัจจัยด้านปฏิสัมพันธ์ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อโคมบรรจุอาหารของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ปัจจัยด้านราคา (Price) ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย (Place or Distribution) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)

ร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรสาคร หมายถึง ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน มีพื้นที่จำนวนประมาณ 1-2 คูหา ลูกค้าของร้านคือคนอยู่อาศัยในชุมชนแถวนั้น ใช้เงินลงทุนไม่มากในการเปิดร้านค้า ด้วยการจัดหาสินค้าที่หลากหลายแบ่งเป็นหน่วยย่อยหรือทีละหน่วยเพื่อจำหน่ายให้กับผู้บริโภคชั้นสุดท้าย ไม่มีในส่วนของระบบการจัดการ เช่น ไม่มีระบบสินค้าคงคลัง มีการจัดวางสินค้าไม่เป็นหมวดหมู่ รวมทั้งไม่มีการติดตั้งเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น เครื่องรับชำระเงินให้ใบเสร็จรับเงินกับลูกค้า ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ เครื่องฉายแสงรัศมี ไม่มีป้ายราคาที่ชัดเจนและเวลาเปิดปิดร้านค้าอาจไม่แน่นอน เป็นไปตามความพอใจของเจ้าของร้าน รูปแบบการจัดร้านง่าย ๆ

โคมบรรจุอาหาร หมายถึง พลาสติกที่ผ่านกระบวนการที่ใช้สารขยายตัว สามารถรองรับแรงกระแทกได้ดี สามารถนำมาเป็นบรรจุภัณฑ์ชนิดหนึ่งที่ใช้บรรจุอาหาร